

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8118 Dep.
0032 Oslo

Også sendt pr. e-post: postmottak@nfd.dep.no

Deres ref.:
14/6787-10

Dok. nr.: 188968

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no

05.01.2015

Høring forslag til endringer i deltakerloven, deltakerforskrift m.v. om tildeling av konsesjoner, deltakeradganger m.v

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 23.09.2014 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for fangst, fiskeri og havbruk. Lovutvalget består av Grunde Bruland (leder), Kjetil Haare Johansen, Stig Erik Mortensen og Hallvard Bjørnarsson Østgård.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Sakens bakgrunn

Departementet foreslår her å åpne for at tildeling av «fisketillatelse» (i forslaget brukt som en fellesbetegnelse for «konsesjon» eller «deltakeradgang») til et fartøy til erstatning for tilsvarende fisketillatelse som oppgis fra et annet fartøy, kan gjennomføres uten hensyn til om

fartøyene har samme eier. Forslaget legger således til rette for at to rederier kan inngå en privatrettslig avtale om overføring av fisketillatelse uten at de samtidig må overdra fartøyet fisketillatelsen er knyttet til.

Departementet foreslår at denne nye ordningen og andre sentrale regler om tildeling av konsesjon og deltakeradgang forankres direkte i deltakerloven og ikke bare i forskrift og forvaltningspraksis, slik tilfellet er etter gjeldende rett. Konkret foreslås en ny bestemmelse om tildeling av konsesjon i deltakerloven § 17 og at tildeling av deltakeradgang forankres i et nytt tredje ledd i deltaker forskriften § 21. Disse forslagene leder også til endringsforslag knyttet til strukturordningene og forskriftene om kvoteutnyttelse.

3. Advokatforeningens kommentarer til forslaget om å åpne for direkte overføring av fisketillatelser

Det sentrale elementet i forslaget er at det legges til rette for at to rederier kan inngå avtale om og gjennomføre en overføring av fisketillatelser uten at de samtidig må overdra fartøyet som fisketillatelsen er knyttet til. I kombinasjon med de foreslåtte endringene i strukturforskriftene innebærer forslaget at et slikt salg kan omfatte hele eller deler av de fisketillatelser som er tildelt det avgivende fartøy, en «utsplittet» strukturkvote eller en andel av en slik strukturkvote. Formålet med forslaget er å forenkle slike overdragelser av fisketillatelser.

Overføring av fisketillatelser vil fortsatt være betinget av tillatelse fra fiskeriforvaltningen og forslaget innebærer ingen endring for øvrig i de materielle vilkår for å kunne få slik tillatelse. Dersom vilkårene for å få tillatelse er oppfylt, vil det være opp til forvaltningens frie skjønn om tillatelse skal tildeles. Endringen vil utvilsomt innebære en reduksjon i partenes og forvaltningens innsats og kostnader knyttet til slike overdragelser. Det forhold at partene gjennom en enkelt søknad og uten å foreta «forberedende transaksjoner», kan få en avklaring på hvorvidt sluttresultatet av overdragelsen vil bli godkjent, reduserer også den iboende risiko partene løper etter dagens praksis med en oppdeling i flere transaksjoner og flere søknader. En omlegging som foreslått hindrer også at det oppstår situasjoner der forvaltningen settes under press fordi en reversering vil ha store kommersielle følger for de involverte rederier.

Det prinsipielt nye ved forslaget er at man nå mer eksplisitt anerkjenner at fisketillatelsene er gjenstand for en omsetning. Denne endringen reiser i seg selv ingen rent rettslige problemstillinger og kommenteres derfor ikke ytterligere.

Forslaget aktualiserer derimot spørsmålet om når selger og kjøper, i en privatrettslig kontekst, kan legge til grunn at fisketillatelsen er overført mellom partene og i forlengelsen av dette spørsmål om rettsvern og behovet for et realregister for fisketillatelser.

Forslaget åpner som nevnt for at to private parter kan avtale å overdra fisketillatelsen som sådan mot vederlag. Idet ny tillatelse på kjøpers hånd betinger vedtak i fiskeriforvaltningen, innebærer selgers ytelse ikke noe mer enn det å oppgi egen tillatelse ovenfor forvaltningen. Kjøper på sin side skal yte betaling av kjøpesummen, og fra hans side vil gjennomføring i alminnelighet måtte gjøres betinget av at han oppnår en endelig tillatelse. Kjøpers behov for rettsvern før han frigir

kjøpesummen, vil bare kunne løses fullt ut ved at det etableres et realregister for fisketillatelse, noe som ligger utenfor rammen av lovforslaget. Advokatforeningen viser her til det register som er etablert for akvakulturtillatelse etter akvakulturloven, som vil kunne fungere som en mal for etablering av et slikt register. Det er imidlertid vår oppfordring at man også innenfor det etablerte system med forhåndstilsagn og vilkårsoppfyllelse før registrering i Fiskeridirektoratets register over deltakeradganger og spesielle tillatelse («deltakerregistret»), bør vurdere løsninger som i større grad ivaretar partenes behov for klargjøring av når endelig tildeling av tillatelse foreligger på kjøper sin hånd.

Forslaget bygger fortsatt på det grunnleggende prinsipp at fisketillatelse skal tildeles en bestemt eier og at fisket bare kan skje for denne eiers regning og risiko. Det er følgelig ikke tillatt å foreta utleie av fisketillatelse. En forenklet og kostnadseffektiv prosess med direkte overføring av fisketillatelse vil kunne skape utfordringer for forvaltningens kontroll med at slik tidsavgrenset utleie ikke finner sted. Kontrollfokuset må nå flyttes fra fartøy til fisketillatelse og det vil blant annet kreve at forvaltningen har kunnskap om markedspriser på de ulike fisketillatelse, slik at man kan avdekke et leieelement.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær